

Naturvernforbundet
i Agder

Agder fylkeskommune
dokumentsenter@agderfk.no

Kristiansand, 13. mars 2020

Dette brevet sendes på vegne av:

4H Agder, Agder botaniske forening, Lister Friluftsråd, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Sørlandets krets av Norsk speiderforbund.

Handlingsprogrammet til Regionplan Agder 2030 Innspill fra FNF Agder

Vi viser til brev fra Agder fylkeskommune datert 31. januar 2020 hvor fylkesutvalget ber kommuner, regional stat, organisasjoner og andre samfunnsaktører i Agder om å komme med innspill til hvilke mål i Regionplan Agder 2030 som skal prioriteres i den neste fireårsperioden. Forum for natur og friluftsliv Agder jobber for å ivareta natur- og friluftslivinteressene i fylket. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

Hva er FNF Agder sine prioriteringer av mål og veier til målet i Regionplan Agder 2030?

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Agder er et samarbeidsnettverk for 11 natur- og friluftslivorganisasjoner i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivinteressene i Agder, og har i Regionplan Agder 2030 sett på følgende kapittel og mål som omfatter disse interessene:

- Kapittel «Verdiskaping og bærekraft»:
  - Mål – «Verdiskaping er basert på bærekraftig bruk av menneskelige ressurser og naturressurser»
    - Veien til målet – «Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern».
- Kapittel «Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter»
  - Mål – «Byer, tettsteder og bygdesentre er utviklet i kompakt og med kvalitet. Stedene har gode og inkluderende bomiljøer og møteplasser».
    - Veien til målet: «Sikre grøntområder og vassdrag, og skape gode koblinger mellom møteplasser og nærturområder».

Nedenfor har vi listet opp temaer og mål innenfor natur- og friluftsliv som FNF Agder jobber for og er opptatte av, og som vi mener bør prioriteres i handlingsprogrammet til Regionplan Agder 2030.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
AGDER

Postboks 101 4662 Kristiansand S
agder@fnf-nett.no / 91 81 64 71
www.fnf-nett.no/agder

Org. nr.: 914046831

- **Sikre strandsonen:** Strandsonen inneholder ofte mange ulike naturtyper med et produktivt miljø som gir et stort og variert artsmangfold. I tillegg er arealene langs sjøen attraktive områder for friluftsliv, rekreasjon og naturopplevelse. 100-metersbeltet i kystområdene med strandsonen og skjærgården er under sterkt press. Strandsonen bør sikres fra bit-for-bit-nedbygging slik at hensynet til kystlandskapet og fri ferdsel ivaretas til beste for allmennheten, både for gode opplevelser og sett i et folkehelseperspektiv.
- **Bevaring av leveområde for villreinen:** Villreinbestandene i Agder er stadig satt under press, og vi står i fare for å splitte opp deres leveområder ytterligere med fragmentering og bit-for-bit nedbygging med blant annet veiutbygging som ny E134 over Haukelifjell og hytteutbygging. Det må legges tilstrekkelig vekt på hensyn til villrein og villreintrekk i forbindelse med vegutbygging, hytteutbygging og annen infrastruktur.
- **Bevaring av biologisk mangfold, urørt natur og friluftslivsområder:** Tap av urørt natur og naturmangfold i dag er et minst like stort internasjonalt miljøproblem som endringer i klima. 90 % av alle rødlista arter i Norge trues nettopp på grunn av arealendringer og arealødeleggelse. I tillegg er disse områdene også svært verdifulle for befolkningen og deres friluftsliv nettopp på grunn av dette villmarkspreget. Urørte naturområder og grønne områder i byer er stadig under press, og for å unngå en bit-for-bit-nedbygging er det viktig at slike områder tas hensyn til i regionale planer og kommuneplaner for å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet.
- **Velge de mest naturvennlige alternativene til fornybar energi:** Etablering av et vindkraftverk med veier og annen infrastruktur er ekstremt arealkrevende. I et kupert grunnfjellsområde som Agder vil vindkraftverk medføre varige terrenginngrep, og gjerne i de mest uberørte delene av naturen vår. Dette kan i mange tilfeller komme i konflikt med nasjonale målsetninger, som f.eks. oppfølging av vannforskriften, satsing på friluftsliv og folkehelse, stanse tap av arter, samt unngå drenering av myrer og bevaring av annen verdifull «klimanatur». FNF Agder mener at det ikke kan legges til rette for mer vindkraftutbygging på land i Agder da den samlede belastningen for naturen og friluftslivet er stor nok med de allerede gitte konsesjoner og pågående utbygginger. Man må vurdere alternativer til fornybare energiløsninger samlet slik at man velger de mest naturvennlige alternativene. Oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraftverk kan ha et betydelig potensial som vil kunne representere en lavere grad av konflikter med natur- og friluftslivsinteresser. Det bør også satses i større grad på spare- og energieffektiviseringstiltak innenfor f.eks. bygg og transport. Havvind kan være en viktig fornybar energikilde i framtiden, men når nye anlegg skal planlegges må de plasseres der de gjør minst skade på naturen da vi ser klart at vindkraftanlegg til havs også representerer utfordringer.
- **Miljøhensyn ved akvakultur:** Akvakultur vil kunne bli en voksende næring i Agder. Både fiskeoppdrettsanlegg og anlegg for skjellproduksjon beslaglegger store arealer. Fortøyningene av anleggene under overflaten vil strekke seg langt ut over det som er synlig av installasjonen på overflaten. I tillegg gir fiskeoppdrett miljøutfordringer hvor mer fisk på flere lokaliteter gir økt rømningsfare som fører til økt genetisk innblanding, og lakselus på villaks og sjøaure. På bakgrunn av dette ønsker ikke FNF Agder utbygging av fiskeoppdrett på Agder sin unike kyst. I den grad fylkeskommunen ønsker å tilrettelegge for denne

virksomheten oppfordrer vi fylkeskommunen til å være framtidsrettet og avsette arealer på egnede steder på land hvor virksomheten må foregå i lukkede anlegg.

- **God forvaltning av vann og vassdrag:** En god forvaltning av våre vannressurser er viktig for å sikre et rikt og naturlig arts mangfold, samt god drikke- og badevannskvalitet. Dette er essensielle kvaliteter som er avgjørende for blant annet folkehelse og friluftsliv. FNF Agder har vært aktive med i arbeidet med vannforvaltingsplanene i Agderfylkene, og vil gjerne være med videre på samarbeid.

Hva kan FNF Agder bidra med for at Agder skal nå disse målene og hvem ser vi på som aktuelle samarbeidspartnere i arbeidet?

I tillegg til at organisasjonene er samarbeidspartnere gjennom FNF Agder, er FNF Agder også et bindeledd mellom Agder fylkeskommune og organisasjonene. For nå målene innenfor natur- og friluftsliv vil FNF Agder fortsette med å være et talerør for natur- og friluftslivinteresser i viktige saker, og bidra til å ivareta dette gjennom blant annet koordinerte høringsprosesser, aktiviteter på tvers av organisasjonene og kompetanseoppbygging. FNF Agder jobber for å sette natur- og friluftslivsinteresser på dagsorden, og for å ivareta biologisk mangfold og økt kvalitet på friluftslivet.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Jorunn Haugen
Fylkeskoordinator
FNF Agder

Forum for Natur og Friluftsliv Agder er et samarbeidsnettverk mellom 11 natur- og friluftslivorganisasjoner i Agder: 4H Norge - Region Agder, Agder botaniske forening, Aust-Agder Turistforening, DNT Sør, Lister Friluftsråd, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen, Skogselskapet i Agder, Sørlandets krets av Norsk speiderforbund.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
AGDER

Postboks 101 4662 Kristiansand S

www.fnf-nett.no/agder

Org. nr.: 914046831